

Täysistunto

Maanantai 12.12.2022 klo 11.59—14.16

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikuntalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 259/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 20/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 20/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Elomaa.

Keskustelu

13.10 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tämän liikuntalakia koskevan esityksen tarkoituksena on tarkentaa ja selkiyttää laissa olevaa käsitteistöä sekä tiettyjen toimijoiden tehtäviä vastaamaan vallitsevaa nykytilaa. Erityisesti huippu-urheilun määritelmän sekä tavoitteiden kirjaamiseen liittyvät päivitykset ovat esityksen keskeisiä muutoksia. Juuri huippu-urheiluun liittyvät muutokset ovatkin olennainen syy tämän esityksen laatimisen taustalla.

Muutama vuosi sitten asetettu Lauri Tarastin vetämä selvitys kartoitti erillisen huippu-urheilulain tarpeellisuutta hahmottelemalla sen potentiaalisia hyötyjä ja haittoja. Selvitys päätyi siihen johtotulokseen ja johtopäätökseen, ettei erilliselle huippu-urheilulaille olisi tarvetta vallitsevissa olosuhteissa. Päätös vaikutti niin sanotusti selvältä peliltä, mutta siinä ehdotettiin täydennyksiä liikuntalakiin.

Esitys koskee myös valtion liikuntaneuvoston asemaa lausuntojen antajana. Esityksessä lupaillaan, ettei liikuntaneuvoston lausunnon antamismahdollisuuksia oltaisi kaventamassa. Liikuntaneuvoston asemaa ja merkitystä pitäisi mielestäni ennen pitkää vahvistaa. Olen ollut itse liikuntaneuvoston jäsenenä kohta 12 vuotta, ja pidän sitä hyvin tärkeänä elimenä.

Liikunta ja huippu-urheilu ovat väistämättä nivoutuneet toisiinsa, mutta on hyvä toki pohtia liikunnan ja huippu-urheilun lakikehityksiä ja -kehyksiä aika ajoin. Vastaavalla tavalla olisi myös tarkasteltava kriittisesti suomalaisen liikunta- ja urheilukentän toimijoiden rooleja, jotta päästäisiin parhaimpiin mahdollisiin tuloksiin niin arkisen kuntoilun kuin ammattiurheilun osa-alueilla.

Kustannustehokkaiden toimien tavoittelun tuleekin olla keskeisimpiä tavoitteita lähitulevaisuudessa liikuntapolitiikan saralla. Liikuntalaki on käytännössä puitelaki. Onkin toinen keskustelun aihe, tulisiko sen tulevaisuudessa olla jotain aivan muuta. Kuntien vastuu liikuntapalveluiden moottorina ruohonjuuritasolla on aivan keskeinen. Liikuntalakiin kirjatut tavoitteet eivät toteudu ilman kuntien panostuksia. Kuntien liikuntaolosuhteissa on puolestaan valtavia eroja muun muassa käytettävien taloudellisten resurssien määrästä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2022 vp

riippuen. Suomalaisten liikkumattomuus on valtaisa haaste, johon vastaaminen tulee olemaan entistä haastavampaa taloudellisen tilanteen heiketessä.

Arvoisa puhemies! Myös Veikkauksen tilanne on puhuttanut paljon liikuntapiireissä, ja paine ottaa liikunta pysyvästi osaksi valtion budjettia on suuri. Liikunta joutuu kamppailemaan entistä tiukemmin niukoista resursseista tulevina vuosina. Siksi olisi erityisen tärkeää saada nostettua liikunnan asemaa poliittisessa keskustelussa. Vaikka edistysaskelia on otettu muun muassa UKK-instituutin laadukkaan tutkimustyön seurauksena, tuntuu siltä, ettei tieto liikunnan potentiaalisesta terveysongelmien paisumisen ennaltaehkäisystä ole vieläkään saavuttanut kaikkia päättäjiä. Myös vahvat taloudelliset perusteet liikunnan edistämisen positiivisille vaikutuksille ovat jo olemassa. Nyt ne vain on markkinoitava, ja ne on myytävä päättäjille. Tähän meillä onkin liikunnasta kiinnostuneilla edustajilla sekä järjestöillä oikein hyvä mahdollisuus tulevien eduskuntavaalien alla. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

13.14 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Täytyy kiittää edustaja Elomaata käytetystä puheenvuorosta, sillä kyllä, asia, joka pitää huomioida politiikan tekemisessä ja päätöksissä vielä laajemmin, on se, että katsotaan, missä liikuntaa harjoitetaan ja kuinka se tehdään mahdolliseksi.

Itseäni jäi harmittamaan, että tällä eduskuntavaalikaudella emme saaneet maaliin lakia, joka olisi mahdollistanut kalastuksen ja metsästyksen lupamaksujen ja palveluiden niin sanotun virikesetelin ottamisen yrityksille, jotka olisivat voineet antaa henkilökunnalleen mahdollisuuksia harrastukseen. Esimerkiksi kalastuksen osalta on oikein tieteellistäkin tutkimusta, minkälainen vaikutus sillä on fyysisen ja mielenterveyden kannalta: positiivisia vaikutuksia. Kysymys ei siis olisi ollut rahojen lisäämisestä vaan mahdollisuuksien lisäämisestä, niin että henkilöstölle olisi annettu mahdollisuus harrastaa laajemmin ilman, että tästä olisi ollut juuri budjettivaikutuksia suuntaan tai toiseen. Periaatteessa se olisi ehkä mahdollistanut vielä enemmän pienten yritysten mahdollisuuksia toimia ja tuoda virikeseleitä esimerkiksi juuri vapaa-aikakalastuksen parissa oleviin pieniin yrityksiin, jos tämä virikesetelimahdollisuus olisi mahdollistettu tällä hallituskaudella. Tiedän, että valtiovarainministeri oli positiivisella kannalla ja myös ministeriö, että näin voitaisiin tehdä, mutta kalkkiviivoilla tämä sitten kaatui.

Mutta vielä kerran kiitoksia, edustaja Elomaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Semi.

13.16 Matti Semi vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Minusta edustaja Elomaa piti erittäin hyvän liikuntapoliittisen puheenvuoron, ja itse jäin miettimään sitä, missä kaikessa meillä on kasvamisen varaa tässä liikunnan eteenpäin viemisessä. Ehkä tärkein asia, mikä pitää huomioida sieltä kotoa lähettäessä ja koulutukseen mentäessä, on se, että liikunta tulee joka-päiväiseksi asiaksi, ja se, miten kannustetaan nuoria ja myös iäkkäitä ihmisiä liikkumaan, jotta ihmisten hyvinvointi kestää loppuelämänsäkin, niin että sen pystyy taittamaan hyvillä mielin, että ei tarvitse maata sängyssä, vaan pystyy oman kuntosaa pitämään semmoisena liikkuvana ja hyvänä asiana.

Minun mielestäni erittäin tärkeä kokonaisuus on näihin seuratoimintoihin satsaaminen, mitä tapahtuu näitten urheiluliittojen kautta. Mutta ymmärsin edustaja Elomaan viestistä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2022 vp

että ilmeisesti tämä hallinnon toimintamalli ja se, kuinka paljon me satsataan rahaa myös tähän liikunta- ja urheiluhallintoon, vaatisi uudelleentarkastelua, että se olisi tehokkaampaa ja sieltä saataisiin enemmän varoja nimenomaan kenttätööhön, mikä on erittäin tärkeää.

Sitten edellisen puhujan puheeseen metsästyksestä ja kalastuksesta: kyllähän se on liikuntaa viimeisen päälle. Itse asiaa harrastuksenani pitävänä tiedän, että ne ovat pitkiä päiviä, kun aamusta iltaan kulkee metsässä. Ei voi sanoa, että se ei olisi liikuntaa, vaan ennen kaikkea se on liikuntaa koko keholle ja siinä mitassa, missä ei ylirasiteta suotta itseänsä vaan tehdään sitä jatkuvaa kunnon ylläpitoa sillä tavalla, että se on kestävä ja jatkuvaa, mistä saadaan parhaat tulokset myös työelämässä. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 259/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.